

Lempäälän kunnan opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma 2027-2029

Käsittely:

Opiskeluhuollon ohjausryhmä 25.5.2026

Kasvatus- ja opetuslautakunta 16.6.2026

SISÄLTÖ

1. Johdanto

1.1 Opiskeluhuollon suunnitelmat

1.2 Opiskeluhuoltoryhmät

2. Opiskeluhuoltosuunnitelma ja palvelujen toteuttaminen

2.1 Opiskeluhuoltopalveluiden yleiset tavoitteet Pirkanmaalla

2.2 Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman painopisteet

2.3 Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen

2.3.1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista palveluista

2.3.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

2.3.3 Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

2.3.4 Yhteistyön järjestäminen

2.3.5 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

2.3.6 Kriisisuunnitelmat

3. Opiskeluhuoltosuunnitelman seuranta ja omavalvonta

4. Liitteet

1. JOHDANTO

1.1 Opiskeluhuollon suunnitelmat

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 13 a §:n mukaan hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen **alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma** hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhuoltopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma käsittää esiopetuksen, perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhuoltopalvelut. Pirkanmaan hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu valtuustokaudelle 2023-2026.

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tulee perustua koulutuksenjärjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmiin. Alueellinen suunnitelma on kokoava suunnitelma, jossa ei käsitellä jokaisen kunnan tai alueen erityispiirteitä, vaan nämä on kuvattu **koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmissa** sekä niiden **koulu- ja oppilaitoskohtaisissa täydennyksissä** (lukuvuosisuunnitelma).

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhuollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.

Opiskeluhuollon suunnitelmat on laadittu opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten. Toimintaa ohjaavat velvoitteet perustuvat lainsäädäntöön ja määräyksiin, jotka ohjaavat myös toimijoiden välistä yhteistyötä.

1.2 Opiskeluhuoltoryhmät

1) Opiskeluhuollon ohjausryhmä

Opiskeluhuollon ohjausryhmä vastaa koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

2) Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä vastaa yhteisöllisestä opiskeluhuollosta. Yhteisöllinen opiskeluhuolto on osa toimintakulttuuria, jolla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

3) Monialainen asiantuntijaryhmä (MAR)

Erilaisissa kokoonpanoissa kokoontuva monialainen asiantuntijaryhmä vastaa yksittäistä oppilasta/opiskelijaa koskevasta opiskeluhuollosta. Monialainen yksilökohtainen opiskeluhuolto voi olla tarpeellista oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon tuen järjestämiseksi.

* Lempäälän kouluilla toimii myös pedagogisen tuen tiimi ja laajennettu pedagogisen tuen tiimi, jotka vastaavat oppimisen tukeen liittyvistä järjestelyistä ja ratkaisuksista. Laajennettuun tiimiin osallistuu opetushenkilöstön lisäksi myös muita tuen asiantuntijoita. Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvä moniammatillinen yhteistyö ei kuulu yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon.

Opetuksen järjestäjä asettaa opiskeluhuollon ohjausryhmän ja koulukohtaiset opiskeluhuoltoryhmät. Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella ryhmällä on omat tehtävänsä ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki opiskeluhuoltoryhmät ovat moniammatillisia ja -alaisia. (OHL 1287/2013, 14 §.)

2. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA JA PALVELUIDEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Opiskeluhohtopalveluiden yleiset tavoitteet Pirkanmaalla

- Yhdenvertaiset palvelut ja käytänteet hyvinvointialueella
- Hyvinvoivat oppilaat ja opiskelijat, opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden lisääminen
- Lähipalveluperiaate, riittävät ja toimivat tilat
- Mitoitusten ja suositusten mukaiset henkilöstöresurssit sekä henkilöstön tehokas rekrytointi suositeltujen ja sitovien mitoitusten toteutumiseksi
- Määräaikojen noudattaminen oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti, hoitotakuuseen liittyvien määräaikojen noudattaminen opiskeluterveydenhuollossa
- Henkilöstön osaamisen vahvistaminen
- Avoin ja aktiivinen yhteistyö koulutuksen järjestäjien ja henkilöstön sekä järjestöjen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa
- Toimivat yhteistyörakenteet kaikilla eri tasoilla
- Opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen
- Kehittämisen teemoja mm. psykologin tutkimuksien kriteerit ja tutkimuksiin ohjautuminen, adhd-hoitopolut, kriisityö, sähköiset palvelut, ryhmätoiminnan lisääminen, omahoito-ohjelmien käytön tehostaminen, esiopetuksen vuosikello, konsultaatorakenne
- Mielenterveys- ja riippuvuusongelmien ennaltaehkäisy

Lähde: Pirkanmaan alueellinen opiskeluhohtosuunnitelma 2023-2026

2.2 Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman painopisteet

1. Merkityksellinen arki

Vahvistamme ja kehitämme koulujen ja oppilaitosten yhteisöllistä työtä ja tuemme oppilaita kiinnittymään kouluyhteisöön.

2. Arjen turvallisuus

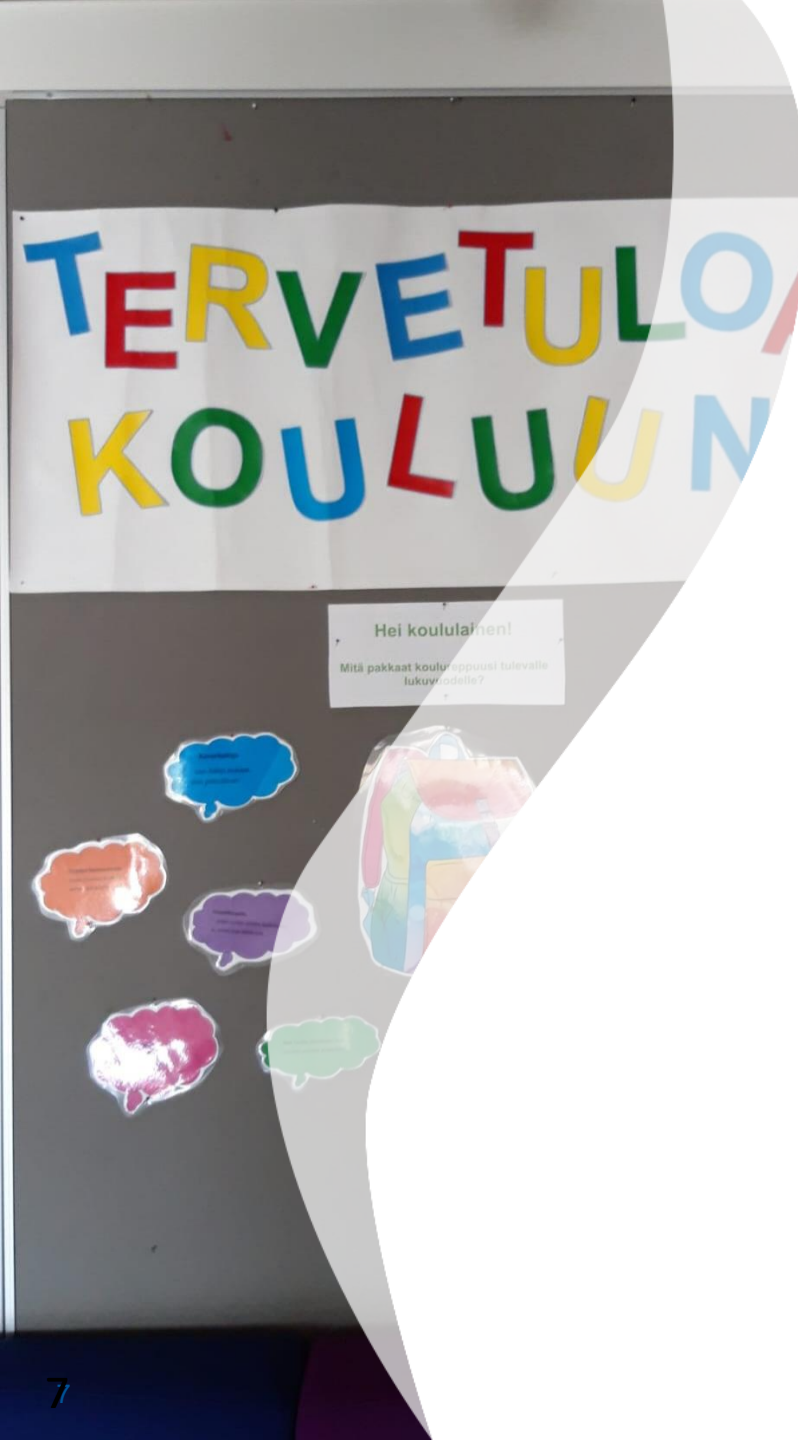
Tuemme sujuvaa ja turvallista arkea, ja tunnistamme ja puutumme arjen riskitekijöihin ennaltaehkäisevästi sekä monialaisia konsultaatio- ja tukirakenteita hyödyntäen.

3. Hyvinvointia edistävät elintavat

Vahvistamme hyvinvointia edistäviä elintapoja ja mahdollistamme niihin liittyvät yksilölliset polut ja valinnat.

4. Mielen hyvinvoinnin edistäminen

Vahvistamme mielen hyvinvointia tukevien toimintamallien käyttöä ja moniammatillista yhteistyötä.

2.3 Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen

Opiskeluhoito on koulussa tehtävää kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin tähtäävää suunnitelmallista yhteistyötä sekä oppilaille matalan kynnyksen peruspalveluita tarjoavaa toimintaa. Opiskeluhoiton tavoitteena on hyvinvoiva kouluyhteisö, joka tulee ja edistää oppimista, hyvinvointia, ennaltaehkäisee ongelmia ja tarjoaa tukea mahdollisimman varhain.

Suunnitelman toteuttaminen:

1. Arvio opiskeluhoiton kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista
2. Toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoiton edistämiseksi
3. Toimenpiteet yksilökohtaisen opiskeluhoiton tukitoimien järjestämiseksi
4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

2.3.1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista 1/2

Lempäälän koulut ja oppilaitokset lukuina (30.5.2026):

- 13 esi- ja perusopetuksen koulua sekä 17.8.2026 avautuva Saikantalo
- 1 2-asteen oppilaitos, Virta-kampus, jossa sijaitsee Lempäälän lukio ja Tredun Lempäälän toimipiste
- 3219 esi- ja perusopetuksen oppilasta
- 227 oppilaskohtaisen tuen oppilasta (1-9)
- 450 lukion opiskelijaa
- 300 Tredun opiskelijaa
- 106 oppilasta ja opiskelijaa (3,3%), joilla äidinkieli on muu kuin suomi (esi-2-aste)

Opetussuunnitelman perusteet velvoittavat tarjoamaan oppilaalle riittävät palvelut, joilla turvataan oppimisen edistyminen. Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden asiakaspohjan mitoituksen tavoitteena on 670 asiakasta/kuraattori ja 780 asiakasta/psykologi (voimaan 1.8.2023). Kouluterveydenhuollon asiakaspohjan tavoitteena pidetään 460/570 asiakasta kouluterveydenhoitaja/opiskeluterveydenhoitaja ja 2100 asiakasta/lääkäri.

2.3.1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista 2/2

	Kuraattorit	Psykologit	Terveystenhoitajat	Lääkärit
Hakkari	1	0,8	1,3	0,15
Kanava	0,8	0,7	0,8	0,13
Sääksjärvi	1	0,9	1,6	0,22
Lempinen	0,8	0,7	1,2	0,2
Moisio	0,5	0,5	0,8	0,1
Kulju	0,5	0,4	1	0,15
Kuokkala	0,2	0,1	0,3	0,06
Nurmi	0,1	0,1	0,1	0,02
Säijä	0,1	0	0,1	0,02
Kelho	0,1	0,1	0,1	0,02
Lastunen	0,1	0,1	0,2	0,02
Mattila	0,1	0,1	0,1	0,01
Saikka	0,7	0,4	0,8	0,1
Lukio	0,5	0,5	0,7	0,2
Tredu	0,5	0,5	0,7	0,2
	sis eskarit	sis eskarit		

2.3.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi 1/4

Oppimisen ja opettamisen ohella opetuksen järjestäjän tehtävänä on lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Tämä tavoite kuuluu kaikille kouluyhteisössä ja edellyttää monialaista ja -ammatillista yhteistyötä.

Monialaisuus tuo työskentelyyn erilaisia näkökulmia, tarvittavaa osaamista sekä areenan eri toimijoiden osallisuudelle ja yhteistyölle.

Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä on hyvinvointityön keskeinen rakenne ja toimija kouluilla.

Opiskeluhuoltoryhmässä asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla. Koska ryhmässä ei käsitellä yksittäistä opiskelijaa koskevia asioita, voi työskentelyyn osallistua myös koulun ulkopuolisia asiantuntijoita tai toimijoita.

Tehtävä	Kuvaus
Kokoonpano	- Rehtorit Opetushenkilöstö Opiskeluhuollon erityistyöntekijät - Oppilaiden ja huoltajien edustus - Mahdolliset koulun ulkopuoliset yhteistyökumppanit
Tehtävät	- Kehittää ja edistää opiskeluympäristön terveellisyyttä, esteettömyyttä, turvallisuutta sekä hyvinvointia - Vastaa koulun opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä ja arvioinnista - Esim. työrauha-asiat, luokkien ilmapiiriasiat, poissaolot, ajankohtaiset ryhmäilmiöt, kouluterveyskyselyn koonti
Valmistelu ja koolle kutsuminen	- Valmistelua johtaa rehtori - Asialista julkaistaan ennakolta - Lukuvuoden aikataulu vahvistetaan elokuussa - Rehtori osallistaa valmisteluun tarvittavia tahoja: ajankohtaiset syötteet tiimeiltä tai erityistyöntekijöiltä
Kokoontumistiheys	- Vähintään kerran kuukaudessa - Lukiossa ja pienillä alakouluilla 4-5 kertaa vuodessa
Dokumentointi	- Ryhmän sihteeri kirjaa kokousmuistion - Muistiot säilytetään arkistossa omassa kansiossaan
Arviointi	- Lukuvuoden alussa laaditaan suunnitelma ja tavoitteet - Tarkistetaan lukuvuoden päätteeksi

2.3.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi 2/4

Oppilaitosympäristön tarkastus on lakisääteinen, monialainen arviointi, joka kattaa oppilaitoksen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön. Terveystarkastuslain (1326/2010) mukaan tarkastus sisältyy koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtäviin ja se toteutetaan neljän vuoden välein.

Tarkastukset tehdään laajassa yhteistyössä eri viranomaisten sekä oppilaiden/ opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Tarkastuksesta laaditaan raportti, jossa todetaan puutteet ja kehittämiskohteet, ja jonka pohjalta laaditaan toiminta-suunnitelma. Todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

(Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011 12§).

Tarkastukset ovat käytännön esimerkki oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) tarkoittamista yhteisöllisen opiskeluhuollon toimista, ja ne tukevat oppilaitoksia yhteisöllisen opiskeluhoitotyön suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.

2.3.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi 3/4

Poissaoloihin puuttuminen on tarpeen ainakin seuraavissa tilanteissa:

- Selvittämättömät ja luvattomat poissaolot
- Toistuvat poissaolot tietyiltä päiviltä tai tunneilta
- Runsaat myöhästelyt
- Selvitetyt poissaolot, kun ne ovat jatkuvia tai niitä on paljon
- Jos poissaolojen syynä oleva sairaus ei ole selkeä ja poissaolo jatkuu pitkään ilman hoitavan tahon lausuntoja
- Jos oppilaan suoriutumisen taso laskee merkittävästi

Perusopetuslaki velvoittaa huoltajaa huolehtimaan lapsensa oppivelvollisuuden suorittamisesta. Mikäli oppilas ei voi osallistua opetukseen, tulee siitä ilmoittaa opettajalle jo ensimmäisenä poissaolopäivänä Wilmassa. Mikäli poissaoloilmoitusta ei tule, opettaja ottaa yhteyttä huoltajaan. Luokanopettajat ja luokanvalvojat seuraavat poissaoloja säännöllisesti, ja jos luokanopettajan/luokanvalvojan Wilma antaa hälytyksen runsaista poissaoloista, hän ottaa yhteyttä huoltajiin. Tilannearvion jälkeen suunnitellaan tarpeenmukaiset ja riittävät tukitoimet yksilökohtaisesti.

Koulupoissaoloihin puuttumismalli:

[koulupoissaoloihin-puuttumisen-malli-1.pdf](#)

- Oppimisen kannalta kouluun kiinnittyminen ja säännöllinen läsnäolo koulussa on tärkeää.
- Poissaoloilla voi olla monenlaisia seurauksia oppimiseen ja lapsen ja nuoren hyvinvointiin.
- Lempäälässä kaikki koulut noudattavat seudullista poissaoloihin puuttumisen mallia.
- Lempäälän kouluissa ennaltaehkäistään poissaoloja kouluyhteisöjen hyvinvointia ja turvallisuutta tukevalla työllä, varhaisella puuttumisella ja tarvittaessa kohdennetulla, yksilökohtaisella tuella.

2.3.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi 4/4

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttumisen toimintamallimme:

- Päihdetilanteen seuranta kunnan hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyöryhmissä
- Koulujen tilanteen seuranta yhteisöllisissä opiskeluhuoltoryhmissä
- Opetussuunnitelman mukaiset tunnit mm. terveystieto ja luokan omat tunnit
- Terveystietokurssin tarkastukset, joissa päihteet yksi käsiteltävä aihe
- Teemalliset, räätälöidyt oppitunnit (yhteistyössä opiskeluhuollon toimijoiden kanssa)
- Teemalliset vanhempainillat (yhteistyössä opiskeluhuollon toimijoiden ja mahdollisten ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa)
- Wilma -tiedotteet huoltajille
- Säännölliset ja tarvittaessa räätälöidyt kyselyt (esim. kouluterveyskysely)
- Puuttumisen ja hoitoonohjauksen mallit

Lempäälän kunnan ehkäisevän päihdetyön tavoitteita on kirjattu hyvinvointiohjelmaan: [lempaalan-kunnan-hyvinvointiohjelma-2026-2029.pdf](https://www.lempaalan.fi/documents/2018/09/20/lempaalan-kunnan-hyvinvointiohjelma-2026-2029.pdf)

2.3.3 Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen 1/3

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon palveluiden järjestämisen keskeiset periaatteet:

- Oppilaalla/opiskelijalla on oikeus saada maksutta opiskeluhoitoa, jota opetukseen osallistuminen edellyttää.
- Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että oppilas/opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhoitajaan, koulukuraattoriin tai koulupsykologiin.
- Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta. Huoltajalla ei kuitenkaan ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoollon palveluita.
- Lapsen ja nuoren osallisuus ja mielipiteet huomioidaan toimenpiteissä ja ratkaisuissa ikä ja kehitystaso huomioiden.
- Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus koulupsykologi- tai kuraattoripalveluihin säädetyssä määrääjassa, ja hänelle tarjotaan mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä. Jos asia on kiireellinen, keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana koulupäivänä. Asian kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori.
- Oppilaalle/opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhuollossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (OHL 11§, 16§, 18-23§)

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ennalta ehkäisy. (OHL 1287/2013, 5§ ja 14§)

2.3.3 Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen 2/3

Monialaisen asiantuntijaryhmän (MAR) koolle kutsuminen voi olla tarpeellista oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon tuen järjestämiseksi. Yksittäisen oppilaan monialaista opiskeluhoitoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä.

- Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu.
- Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan.
- Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai opiskelijan läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää opiskelijan tai huoltajan kirjallisen suostumuksen.
- Ryhmään kuuluvat asiantuntijat voivat tarvittaessa vaihtaa opiskeluhuollollisen asian hoitamiseksi välttämättömiä tietoja ja käydä keskinäistä konsultaatiota salassapitovelvoitteiden estämättä.
- Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.
- Asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoitokertomus. Ryhmän vastuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhoitokertomukseen (OHL 10§, 20§).

2.3.3 Yksilökohtainen opiskeluhuollon järjestäminen 3/3

Sairauden vaatima hoito

Kun kouluun tulee oppilaaksi tai koulua käyvä oppilas sairastuu pitkäaikaissairauteen, huoltaja ottaa yhteyttä kouluun. Sovitaan tapaaminen, jossa käydään läpi sairauteen liittyvät, huomioon otavat asiat. Tarvittaessa tehdään *lääkehoitosuunnitelma* koulua varten. Tapauskohtaisesti valitaan vastuuhenkilö, joka huolehtii oppilaan lääkinnästä. Vastuuhenkilö perehdytetään tehtävään.

Lääkkeet

Oppilaalla tulee olla omat perussairauteensa kuuluvat lääkkeet ja muut tarvittaessa otettavat lääkkeet mukana koulussa. Oppilaat ottavat itse omat lääkkeensä lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden.

Erityisruokavaliot

Erityisruokavalion tarpeesta (uskonnolliset ja eettiset rajoitukset, kasvisruokavalio, ruoka-aineallergia, sairaudenhoitoon perustuva erityisruokavalio) ilmoitetaan ruokapalveluun sähköisellä lomakkeella. Mikäli kyseessä on ruoka-aineallergia tai sairauden hoitoon liittyvä erityisruokavalio, tulee ilmoituksen liitteeksi toimittaa hoitavan tahon kirjallinen dokumentti, josta käy ilmi peruste erityisruokavalion myöntämiselle. Ilmoituslomake ja lääkärintodistukset tulee päivittää kaikkien erityisruokavaliota tarvitsevien asiakkaiden osalta vuosittain. Ilmoitus seuraavalle lukuvuodelle tulee tehdä 30.6. mennessä. Keliakian ja diabeteksen osalta riittää todistus kerran toimitettuna.

Erityisruokavaliolomake: [Kirjaudu ja vastaa kyselyyn](#)

2.3.4 Yhteistyön järjestäminen 1/3

Opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koulun tärkein kumppani on perhe, sillä huoltajat ovat lastensa parhaita asiantuntijoita. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on lapsen hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytys. Huoltajien osallisuus opiskeluhoiltoyhteistyössä ja sen kehittämisessä konkretisoituu erilaisten kyselyiden, koulun moniammatillisten ryhmien, vanhempainseminaarin sekä erilaisten yhteisöllisten tapahtumien kautta:

- Vanhempainyhdistysten edustajat osallistuvat koulujen **opiskeluhoiltoyhtymien** toimintaan
- Vanhempainyhdistyksillä on yhteinen **verkostotapaaminen** kaksi kertaa lukuvuodessa.
- Huoltajia kutsutaan mukaan koulujen **pedagogisen tuen tiimeihin**, kun käsiteltävänä on heidän lapsensa osalta pedagoginen tuki, tuen muutokset, työrauha tai kurinpito
- Huoltajia kutsutaan osallistumaan aktiivisesti koulun toimintaan esim. erilaiset **kyselyt**, **vanhempainillat** sekä **koulun teematapahtumat** ja **retket**

Oppilasta tukeva yhteisöllinen koulu arvostaa oppilaiden, opettajien, muiden kouluyhteisön jäsenten ja asiantuntijoiden sekä perheiden merkitystä toiminnassaan.

2.3.4 Yhteistyön järjestäminen 2/3

Koko ikäluokan kattavat **vuosittaiset terveystarkastukset** muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon. Luokilla 1., 5. ja 8. terveystarkastukset toteutetaan laajoina. **Laajaan terveystarkastukseen** sisältyy opettajan arvio oppilaan oppimisesta, kehityksestä ja hyvinvoinnista. Oppilaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi selvitetään myös vanhempien ja koko perheen hyvinvointia.

Toisella asteella opiskelijat täyttävät opiskelun alussa digitaalisen terveyskyselyn, jonka vastausten pohjalta **terveystarkastus** sijoittuu joko ensimmäiselle tai toiselle opiskeluvuodelle. Uusi digitaalinen terveyskysely otetaan käyttöön syyskuusta 2026. Myös **kutsuntatarkastukset** ovat osa toisen asteen opiskeluterveydenhuoltoa. Terveystarkastuksen ja lääkärin tarkastuksessa selvitetään nuoren palveluskelpoisuusluokka sekä kartoitetaan mahdolliset terveydentilaan liittyvät riskitekijät varhaisessa vaiheessa.

Oppilaan terveysneuvonta tukee ja edistää itsenäistymistä, opiskelukykyä, terveellisiä elämäntapoja sekä hyvää fyysistä toimintakykyä ja mielenterveyttä sekä ehkäistävä koulukiusaamista. Terveysneuvontaa voidaan toteuttaa yksilö-, ryhmä- ja yhteisötasolla. Esimerkkejä terveyttä edistävästä toiminnasta on murrosikä- ja seksuaalikasvatustunnit sekä tietoiskut pelaamisesta tai päihteistä.

Lempäälän kouluilla ja oppilaitoksissa kerätään oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvää tietoa säännöllisesti erilaisilla valtakunnallisilla, kunnallisilla tai koulun omilla hyvinvointikyselyillä.

Tietoa hyödynnetään koulun yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa ja arvioinnissa.

2.3.4 Yhteistyön järjestäminen 3/3

Oppilas/opiskelijakuntatoiminta on merkityksellisessä roolissa oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Oppilaskunnan/opiskelukunnan hallituksella on hyvät vaikutusmahdollisuudet koulun asioihin. Heidän mielipiteet ja kehittämis-ideat huomioidaan osana koulujen toiminnan suunnittelua, toteuttamista ja arviointia.

Tukioppilastoiminnan ytimenä on oppilaiden osallisuus, kouluhyvinvointi ja kiusaamisen ennaltaehkäisy. Tukioppilaat ja tuutorit (2-asteella) tutustuttavat oppilaita toisiinsa, ja järjestävät erilaisia tapahtumia ja tempauksia.

Kouluyhteisöohjaajat (yläkoulut) ja **hyvinvointiohjaajat** (alakoulut) ovat mukana koulujen arjessa, koulujen moniammatillisissa ryhmissä sekä vanhempainilloissa. Ohjaajat tekevät yhteisöllistä opiskeluhoitoa mm. järjestämällä ryhmäytystunteja, tunne- ja vuorovaikutustunteja, välituntitoimintaa, pienryhmätoimintaa sekä tekevät yhteistyötä oppilaskuntien ja tukioppilastoiminnan kanssa. Toisella asteella yhteisöllisen työn asiantuntijaa kutsutaan **yhteisöpedagogiksi**.

Koulun yhteistyötahoja oppilaiden hyvinvoinnin tukemisessa:

- Varhaiskasvatus, Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Nuorisopalvelut, Liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalvelut
- Perheneuvola, Lastensuojelu
- Sairaalakoulut, Erikoissairaanhoito, Kuntouttajat
- Seurakunta
- Seurat ja yhdistykset
- Poliisi, erityisesti koulupoliisi ja Ankkuri-poliisi

2.3.5 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisy

- Kaikissa Lempäälän kouluissa vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja tuetaan oppilaiden/opiskelijoiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja, kaveritaitoja sekä kiusaamisen vastaisia asenteita.
- Koulupolun tärkeitä nivelvaiheita sekä ryhmäytymistä tuetaan monin eri tavoin koulun moniammatillisessa yhteistyössä sekä tarvittaessa eri sidosryhmien kanssa.
- Kouluissa käsitellään kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään liittyviä asioita säännöllisesti. Kiusaamiseen liittyvistä käytänteistä sekä koulujen tilannekuvasta tiedotetaan huoltajia.

Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttuminen

- Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puututaan aina.
- Kaikki tapaukset selvitetään ja kirjataan kunnallisen toimintamallin mukaisesti Wilmaan. Tapauksen selvittämisen yhteydessä sovitaan jatkotoimista, seurannasta ja yhteistyöstä huoltajien kanssa.
- Vakavammissa tapauksissa arvioidaan lastensuojelun ja poliisin yhteistyön tarve.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma:

[Yhdenvertaisempia yhdessä - Lempäälän perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma 2024 – 202](#)

Riitojen sovittelu ja kiusaamisselvittely:

[Riitojen sovittelu ja kiusaamisselvittely Lempäälän perusopetuksessa –pdf](#)

2.3.6 Kriisisuunnitelma

- Pirkanmaan hyvinvointialueella on yhteinen ohje koulujen ja oppilaitosten kriisityöhön: **Kriisityön yhtenäistäminen opiskeluhuollossa.**
- Kasvatus- ja opetuspalveluiden turvallisuustilannetta seurataan ja ohjataan kunnallisessa **turvallisuusohjausryhmässä.**
- Kaikissa kouluissa toimii **kriisiryhmät.**
- Koulujen **turvallisuussuunnitelmat** on koottu sähköiseen Pelsu Pelastussuunnitelmaan.
- Koulujen arjessa on lisäksi käytössä **toimintakortit**, joissa on lyhyet ohjeet keskeisimpiin vaara, uhka- ja häiriötilanteisiin.
- Koulun/oppilaitoksen kriisiryhmän puheenjohtaja on rehtori ja siihen kuuluu edustajat koulun eri ammattiryhmistä.
- Akuutissa tilanteessa koulun kriisiryhmän peruskokoonpanoa voidaan täydentää esim. luokanopettajalla, opiskeluhuollon asiantuntijoilla tai lähiesihenkilöllä tai työsuojelun / kiinteistönhoidon edustajalla.
- Laajoissa ja vakavissa tilanteissa kriisityötä johtavat ja siihen osallistuvat muut viranomaiset, kuten poliisi tai sosiaali- ja kriisipäivystys.

Kriisityö Pirkanmaan kouluissa ja oppilaitoksissa:

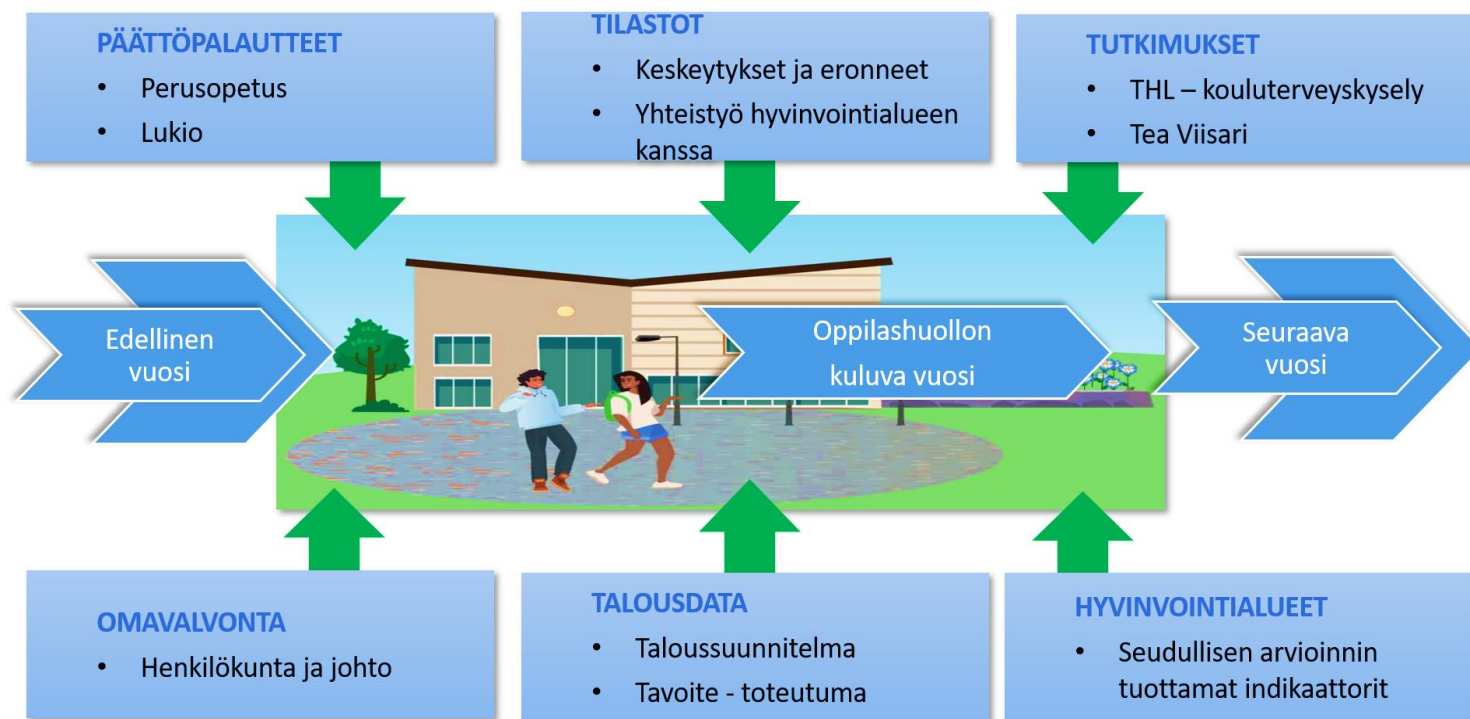
Oman kriisivalmiuden ylläpito:

- Olet lukenut kriisityösuunnitelman ja säilytät sen saatavilla
- Tiedät alueesi muut kriisitoimijat (sisäiset ja ulkoiset)
- Tunnet kriisiryhmän jäsenet
- Pidät lähitiimisi tietoisena pidemmistä työvapaistasi
- Koet omaavasi riittävät tiedot ja taidot kriisityöhön
- Pyydät tarvittaessa perehdytystä / koulutusta esihenkilöltäsi
- Ylläpidät kriisivalmiutta kertaamalla ja osallistumalla kriisityön koulutuksiin
- Tiedät, mistä saat konsultaatioapua ja työnohjausta

[Kriisityön yhtenäistäminen opiskeluhuollossa Pirkanmaalla voimassa 2026 alkaen.pdf](#)

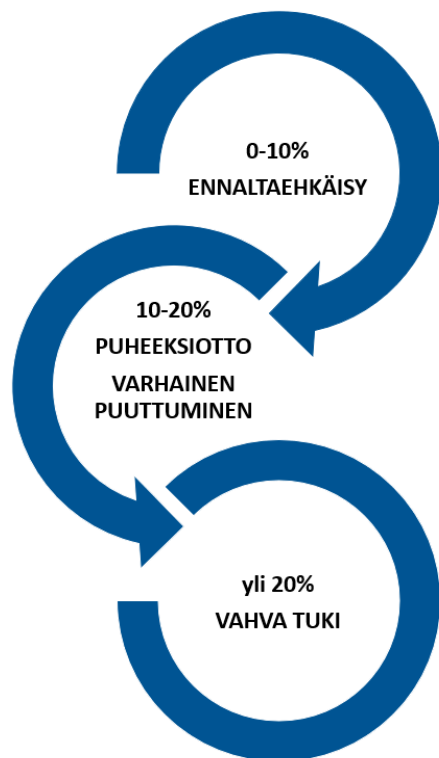
3. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN SEURANTA JA OMAVALVONTA

Opiskeluhuollon toimintaa arvioidaan alueellisesti (alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä) sekä paikallisesti opiskeluhuollon ohjausryhmässä ja oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä. **Hyvinvointialue ja opetuksen järjestäjä vastaavat yhdessä opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnasta.** Arvioinnissa käytetään apuna seudullisia ja paikallisia hyvinvoinnin seurannan mittareita sekä opiskeluhoitosuunnitelmien painopisteitä. Keskeisistä tuloksista tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja yhteistyötahoja.

4. LIITTEET

1. Lempäälän poissaloihin puuttumisen malli
2. Lempäälän ristiriitojen sovittelu ja kiusaamisen selvittelymalli
3. Lempäälän koulujen järjestyssäännöt
4. Eri tiimit tuen kokonaisuudessa

ENNALTAEHKÄISY

- Kohtaaminen: kuulluksi ja nähdyksi tuleminen!
- Vahvistetaan myönteistä ja välittävää ympäristöä
- Edistetään yhteisöllisyyttä, osallisuutta sekä turvallisuutta
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen
- Rakennetaan luottamuksellinen, keskusteleva ja tiivis yhteistyö kodin ja koulun välille
- Kiinnitetään huomiota vertaissuhteiden ja ryhmän vuorovaikutuksen tukemiseen (jatkuva ryhmäyttäminen, erityisesti nivelvaihe)
- Kiusaamisen ja syrjinnän vastainen työ sekä näihin systemaattinen puuttuminen
- Tarvittava pedagoginen tuki

PUHEEKSIOTTO

- Luokanopettaja/-valvoja keskustelee poissaoloista oppilaan kanssa
- Tarvittaessa yhteys huoltajiin sekä selvitetään mahdollinen tuen tarve
- Koulun toimijat yhdessä huoltajan kanssa miettivät keinoja tukea oppilaan kouluun kiinnittymistä
- Luvattomiin tai selvittämättömiin poissaoloihin puututaan välittömästi

VARHAINEN PUUTTUMINEN

- Luokanopettaja/-valvoja on yhteydessä kotiin ja kutsuu harkinnan mukaan koolle oppilaan, huoltajat sekä tarpeelliset toimijat
- Opettaja varmistaa, että poissaolojen taustasyt selvitetään → muodostetaan tilannekuva
- Selvitetään olemassa olevat tuki- ja hoitokontaktit, kutsustaan tarvittaessa mukaan
- Opettaja konsultoi tarvittaessa erityisopettajaa oppimisen tuen riittävydestä sekä tarvittaessa opiskeluhuoltoa tai perhepalveluita
- Tilannekuvan pohjalta kirjataan yhdessä perheen kanssa suunnitelma, joka sisältää tavoitteet, konkreettiset koulun ja kodin tukitoimet sekä miten tilannetta seurataan

VAHVA TUKI

- Täsmennetään tavoitteet ja jaetaan roolit tukitoimien toteuttamiselle
- Kootaan monialainen asiantuntijaryhmä (oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksen pohjalta)
- Päätetään koulun vastuuhenkilö
- Sovitaan yhteydenpidosta vastuuhenkilön, huoltajien ja yhteistyötahojen välillä sekä seurantapalaverin ajankohta
- Tuki suunnitellaan ja toteutetaan aina oppilasta ja huoltajaa kuunnellen sekä perhettä tukien
- Tuen suunnitelma ja toteutus dokumentoidaan
- Harkitaan sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton tai lastensuojeluilmoituksen tekemistä

RIIJOJEN SOVITTELU JA KIUAAAMISSELVITTELY LEMPÄÄLÄN PERUSOPETUKSESSA

Jokainen koulun aikuinen puuttuu kouluarjessa vastaan tuleviin konfliktitilanteisiin. Lisäksi käytössä on alla kuvatut keinot.

SOVITTELU

- Sovittelulla puututaan mieltä pahoittavaan toimintaan ja käytökseen mahdollisimman varhain.
- Sovittelu tukee oppilaiden oppimista, oikeuksia ja osallisuutta.
- Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan sovittelun taitoja MiniVersossa.

Sovittelu on aina osapuolille vapaaehtoista.

Jos oppilas ei halua sovittelua, koulun aikuinen arvioi, miten asian käsittely etenee.

VERSO = VERTAISOVITTELU

Koulutuksen saaneet oppilaat sovittelevat oppilaiden välisiä arjen riitoja. Vertaissovittelutoimintaa ohjaavat ja tukevat aina koulutuksen saaneet Verso-aikuiset.

- Lähette
Sovittelun voi tilata oppilas tai koulun aikuinen.
- Sovittelu
Sovittelussa päädytään sopimukseen, jonka kaikki osapuolet allekirjoittavat.
- Seuranta
Seurantatapaamisessa tarkistetaan, onko sopimus pitänyt.

Versosta ei ilmoiteta huoltajille, oppilas kertoo halutessaan itse

AIKUISOVITTELU

Sovittelukoulutuksen saaneet koulun aikuiset auttavat ja ohjaavat konfliktin osapuolia ratkaisemaan ristiriidan. Konflikti voi olla oppilaiden välinen tai oppilaan ja koulun aikuisen välinen.

- Lähette
Lähetteen voi tehdä koulun aikuinen tai oppilas.
- Sovittelu
Sovittelussa päädytään sopimukseen, jonka kaikki osapuolet allekirjoittavat.
- Seuranta
Seurantatapaamisessa tarkistetaan, onko sopimus pitänyt. Tarvittaessa jatketaan sovittelua ja pidetään uusi seuranta.

OPISKELUHUOLLON moniammatillinen tuki

Aikuissovittelusta ilmoitetaan huoltajille.

Kiusaamisselvittelyyn osallistuminen on pakollista

Kiusaamisselvittelystä ilmoitetaan huoltajille. Selvittely kirjataan Wilmaan.

KIUAAAMISTA on, kun oppilaalle aiheutetaan **toistuvasti ja tahallaan** pahaa mieltä. Kiusaaminen voi olla sanallista, fyysistä tai epäsuoraa kiusaamista. Tekijöinä on joku tai jotkut, joita vastaan **kiusatus on vaikea puolustautua**. Kiusaamiseen puututaan aina, kun se tulee ilmi.

KIUAAAMISSELVITTELY

- Lähette
Lähetteen tekee koulun aikuinen.
- Kiusaamisselvittely
Kiusaamisselvittelijät keskustelevat kiusatus ja jokaisen kiusaamiseen osallistuneen kanssa erikseen.
- Seuranta
Seurantatapaamisessa selvitetään, onko sopimus pitänyt ja kiusaaminen loppunut.

OPISKELUHUOLTO

- Moniammatillinen yhteistyö
- oppilashuollon työntekijät
- Muut viranomaiset
- mm. lastensuojelu ja poliisi

KURINPIDOLLISET KEINOT

- Rehtori/apulaisrehtori
- kasvatuskeskustelu
 - perusopetuslain mukaiset kurinpitotoimet

JÄRJESTYSSÄÄNTÖRIKKOMUSTEN SELVITTELY LEMPÄÄLÄN PERUSOPETUKSESSA

Perusopetuslain mukaan jokaisessa koulussa on laadittu järjestyssäännöt, joiden noudattamista kaikki koulun aikuiset valvovat. Pääsääntöisesti järjestyssääntörikkomuksia käsitellään alla olevassa järjestyksessä. Jokaisessa koulussa on nimetyt kasvatuskeskustelija pitävät opettajat (kake-opettajat).

KESKUSTELU OPETTAJAN KANSSA

- Puuttumista vaativan tilanteen havainnut opettaja selvittää asian keskustellen oppilaan kanssa.
- Tieto luokanopettajalle/luokanvalvojalle.

KASVATUKSELLINEN KESKUSTELU luokanopettajan kanssa (alakoulu)
KASVATUKSEKUSTELU luokanvalvojan kanssa (yläkoulu)

yhteydenotto kotiin

KASVATUKSEKUSTELU kake-opettajan kanssa

- Rikkeen havainnut opettaja tekee Wilmaan kasvatuskeskustelulähetteen, jossa asia kuvataan
- Kake-opettajan pitämä kasvatuskeskustelu oppilaalle: 1 – 2 kertaa/aihe
- Seuranta

kasvatuskeskustelussa soitetään huoltajalle

REHTORI/APULAISREHTORI

- Puhuttaa oppilaan
- Oppilas voidaan ohjata suoraan rehtorin puhutteluun, jos rike on vakava (mm. väkivalta)
- tapauskohtaisesti yhteys huoltajaan ja merkintä Wilmaan

OPISKELUHUOLTO

- Moniammatillinen yhteistyö
- oppilashuollon työntekijät
- Muut viranomaiset
- mm. lastensuojelu ja poliisi

KURINPIDOLLISET KEINOT

- jälki-istunto
Rehtori/apulaisrehtori
- muut perusopetuslain mukaiset kurinpitotoimet

Liite 2: Lempäälän ristiriitojen sovittelu ja kiusaamisen selvittelymalli

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

YLEISET SÄÄNNÖT

Käyttäydyn asiallisesti ja sovittujen sääntöjen mukaisesti.

Kielenkäyttöni on hyvien tapojen mukaista.

En kiusaa enkä syrji ketään teoin enkä sanoin.

Pukeudun kouluun asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Huolehdin koulun yhteisestä omaisuudesta, tilojen siisteydestä ja opiskeluvälineistä.

Tuon kouluun vain opiskelun kannalta tarpeellisia tavaroita.

En tuo kouluun esinettä tai ainetta, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta.

Säilytän koulumatkoihin käyttämäni kulkuneuvon koulupäivän ajan sille osoitetulla paikalla.

Käytän puhelinta ja muita viestintävälineitä vain opettajan luvalla.

Alakoulu: matkapuhelimet ja kellopuhelimet pidetään koulupäivän ajan äänettöminä repussa.

Yläkoulu: matkapuhelinten käyttö on kielletty oppitunneilla, ruokailussa ja sisävälitunneilla muutoin kuin opettajan ohjauksessa.

Matkapuhelimille osoitetaan oppituntien ajaksi säilytyspaikka.

Ulkovälitunneilla matkapuhelinta ja muita mobiililaitteita on lupa käyttää.

En kuvaa toista henkilöä ilman lupaa enkä julkaise toisesta henkilöstä otettua kuvaa tai videota ilman tämän lupaa.

En heittele lumipalloja, kiviä tai muita esineitä.

Poistun koulualueelta välittömästi koulupäiväni päätyttyä.

Koulupäivän aikana saan poistua koulualueelta vain opettajan tai rehtorin luvalla.

OPPITUNNIT

Jätän ulkovaatteet niille varattuihin paikkoihin.

Saavun oppitunnille ajoissa, opiskeluvälineet mukanani ja kotitehtävät suoritettuina.

Annan kaikille työrauhan.

Työskentelen annettujen ohjeiden mukaan.

Kaikenlainen vilppi ja plagiointi on kielletty.

RUOKAILU

Ruokailen siististi hyviä ruokailutapoja noudattaen.

VÄLITUNNIT

Siirryn välitunnille viivyttelämättä ja vietän välitunnit välituntialueella.

Välitunnin päätyttyä siirryn välittömästi oppitunnille työjärjestyksen mukaisesti.

PÄIHTEET

Tupakkatuotteiden, päihteiden tai muiden vaaraa tuottavien aineiden tai esineiden (myös leikkiaseiden) kouluun tuominen ja niiden käyttäminen on kielletty.

Eri tiimit tuen kokonaisuudessa

PEDAGOGISEN TUEN TIIMI	LAAJENNETTU PEDAGOGISEN TUEN TIIMI	YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO	YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO: MAR	ASiantuntijatiimi
• rehtori(t) ja opetushenkilöstöä, muuta koulun henkilöstöä (esim. kouluvalmentaja) • käsitellään vain pedagogisia asioita • säännöllinen kokoontumisaika	• koulun henkilöstön edustus sekä opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia tarpeen mukaan • käsitellään vain pedagogisia asioita (esim. valmistelu MAR-palaveria varten, ennen 1. kerran tavoitekokonaisuuksittain opiskelua tai oppimäärän rajaamista)	• koulun edustus (rehtori johtaa) ja opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia tarpeen mukaan sekä tapauskohtaisesti esiopetuksen edustaja(t), ohjaajien, oppilaiden, huoltajien, nupan ja muiden toimijoiden edustajia • tukee oppilaitoksen yhteisöä ja on ensisijainen opiskeluhoollon työmuoto • edistää oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä yhteisön hyvää vuorovaikutusta ja osallisuutta	• monialainen asiantuntijaryhmä • oppilas, huoltaja/laillinen edustaja, tapauskohtainen kokoonpano opiskeluhoollosta ja koulun henkilöstöstä • yksittäisen oppilaan ja hänen oppimisedellytystensä tukeminen sekä mahdollisten opiskeluhoollon ja muiden palveluiden järjestäminen	• terveydenhoitaja, koululääkäri, koulupsykologi, koulukuraattori • koulun työntekijä voi konsultoida yhtä tai useampaa opiskeluhoitopalveluiden ammattilaista